

Kieviet, C. Joh.

Hoofddorp 8 maart 1858 - Wassenaar 12 augustus 1931

C. Joh. Kieviet 1858-1931. Foto: Wikipedia

Cornelis Johan Kieviet, schrijver van kinderboeken, publicerend onder de naam C. Joh. Kieviet, was de schepper van de beroemde romanfiguur¹⁾ die, met de platen van Johan Braakensiek, ongetwijfeld de grootste bekendheid verwierf. Dik Trom behoort, zelfs nadat het een eeuw of meer werd geschreven, nog steeds tot één van de bekendste jeugdboeken. Cornelis Johan Kieviet was de tiende in een gezin met elf kinderen. Zijn vader was timmerman, de gezinsinkomsten waren ten dele afkomstig van kostgangers, onder wie verschillende onderwijzers.

Wellicht heeft dit hem bij zijn beroepskeuze beïnvloed: C. Joh. Kieviet werd zelf ook onderwijzer. In Delft leerde hij voor onderwijzer en in Den Haag haalde hij zijn hoofdakte. In 1883 kreeg hij een aanstelling als hoofdonderwijzer in Etersheim. Hier zou hij 19 jaar blijven. Hij werkte onder meer in Hoofddorp, Lisse, Delft, Den Haag en Zaandam, waar hij, hoe kon het anders in de Zaanstreek, door zijn leerlingen als autoritair werd omschreven.

Zijn eerste boek, *De twee neven*, verscheen in 1890 bij G.B. van Goor in Gouda. Meteen daarna volgde *Uit het leven van Dik Trom bij Kluitman*. Wegens het ondeugende karakter van hoofdpersoon Dik Trom had het Kieviet moeite gekost een uitgever te vinden. Pas na acht jaar was het uitverkocht. Aan de tweede druk werden tekeningen van Johan Braakensiek toegevoegd waarna de verkoop veel beter verliep. *Fulco de Minstrel*, *Het slot op den Hoef*, *Wilde Bob*, en *Okke Tannema* volgden.

Zijn wens om te schrijven ontstond in het Noord-Hollandse plaatsje Etersheim, waar hij in 1883 was aangesteld op het juist geopende éénklassige schooltje, waar hij met assistentie van een juf les gaf aan dorpskinderen van 6 tot 14 jaar. In dit afgelegen dorpje legde Kieviet zich in zijn vrije tijd toe op het schrijven van kinderboeken. Elke avond schreef hij acht tot tien schoolschriftblaadjes vol met een klein en regelmatig handschrift. De volgende dag liet hij zijn pennenvruchten door zijn leerlingen in de klas voorlezen; zo kon hij hun reacties peilen.

Andere bekende jeugdboeken, allen geschreven omstreeks de eeuwwisseling, van Kieviet zijn:

- *Het badreisje van Cor Slump*,
- *Jaepie-Jaepie*²⁾,
- *De club van Zessen Klaar*³⁾,
- *Ab en z'n vrienden*⁴⁾,

- De club op reis⁵⁾,
- De zoon van Dik Trom⁶⁾ en
- Dik Trom en zijn dorpsgenoten.

In totaal schreef Kieviet meer dan 50 jeugdboeken. In 1941 verscheen de titel 'De zoon van Dik Trom' op de lijst met verboden boeken omdat er ergens een passage in voorkomt, waarin de jongens tijdens het spel uitroepen: 'Weg met de moffen, leve het huis van Oranje!'

In 1908, hij was toen hoofd van de Bakkerschool aan de Oostzijde in Zaandam, verscheen In den Otter⁷⁾, een vrijwel volledig op de [opstand in 1813](#) geënt jongensboek. Hier schreef hij ook een vervolgdeel, ditmaal over Diks zoon Jan, dat in 1907 verscheen onder de titel De zoon van Dik Trom. In deze plaats schreef hij ook Toen Dik Trom een jongen was. Andere min of meer Zaanse boeken waren De Kennemer vrijbouter en De zeerover van Oostzaan.

Uit liefhebberij organiseerde Kieviet, die een speelse en romantische natuur had, met zijn plaatsgenoten in Zaandam operettevoorstellingen. Kieviet schreef een musical ter gelegenheid van de 100 jaar Onafhankelijkheid in 1913, die in Zaandam werd gevierd.

Hij was getrouwd met Gesina Louise Veldhuizen van Zanten, geboren 23 januari 1859, die hij in Lisse leerde kennen. Kieviet en zijn vrouw kregen een zoon Marinus (1892-1937) en een dochter Gretha (1893-1971). Ze woonden eerst aan de Oostzijde 50, naast de openbare school nr. 49. In 1910 verhuisden ze naar de Botenmakersstraat 141 in Zaandam, later omgezet in Vaartkade 20.

Op zijn 59e keerde hij wegens suikerziekte het onderwijs vervroegd de rug toe. Hij vestigde zich daarna in Wassenaar, waar hij tot zijn overlijden in 1931 doorging met het schrijven van boeken, waarvan er totaal 48 in druk verschenen.

Zie ook: [Onderwijs: 1.2.5. De maatschappij tot Nut van 't Algemeen](#)

Externe links:

www.huygens.knaw.nl: Kieviet, Cornelis Johannes (1858-1931)

Website oudwest.nl: Monument Vaartkade 20, voormalige villa Kieviet

[schrijver, zaandam](#)

1)

[Wikipedia: Dik Trom](#)

2)

[Jaepie-Jaepie](#)

3)

[Integrale tekst op dbnl.org: De club Van Zessen Klaar](#)

4)

[Integrale tekst op dbnl.org: Ab en z'n vrienden](#)

5)

[Integrale tekst op dbnl.org: De club op reis](#)

6)

[Integrale tekst op dbnl.org: De zoon van Dik Trom](#)

7)

[In den Otter](#)

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=kieviet>

Last update: **2019/05/24 23:11**

